

تأثیر حضور زنان و مردان در هیئت مدیره بر ناکارایی سرمایه گذاری

راضیه مهرگان زاده^۱، علی ذبیحی^۲، سید محمد میرمحمدی شکتانی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۹

چکیده

هدف این تحقیق بررسی رابطه بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران است. روش انجام پژوهش بر مبنای هدف از نوع کاربردی، و به لحاظ ماهیت از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در قلمرو زمانی ۶ ساله از ابتدای سال ۱۳۹۵ تا پایان سال ۱۴۰۰ است. نمونه گیری به شیوه غربالگری استفاده شده است. پس از اعمال حذف سیستماتیک بر اساس محدودیت های فوق الذکر تعداد ۱۴۳ شرکت به عنوان جامعه آماری انتخاب و مورد داده کاوی قرار گرفتند. از روشهای آمار توصیفی و آمار استنباطی (با استفاده از نرم افزار Eviews) برای تحلیل داده ها استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول تحقیق بیانگر آن است که بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری رابطه ی منفی و معناداری وجود دارد و در صورتی که تنوع جنسیتی هیئت مدیره ناکارایی منجر به کاهش سرمایه گذاری شود، این تاثیر برای سرمایه گذاری بیش از حد بارزتر و چشمگیرتر است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم تحقیق بیانگر آن است که جریان وجه نقد بر رابطه بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری اثر معناداری دارد. چنانچه تنوع جنسیتی هیئت مدیره ناکارایی سرمایه گذاری را کاهش دهد، تاثیر آن برای شرکت هایی با جریان وجه نقد بالا، بارزتر است.

کلمات کلیدی: تنوع جنسیتی هیئت مدیره، ناکارایی سرمایه گذاری، جریان وجه نقد، بورس

اوراق بهادار

^۱ کارشناس ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی راهیان نوین، مازندران، ایران

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ایران

^۳ استادیار، موسسه آموزش عالی روزبهان، واحد ساری، ایران smohadammmohamadi@gmail.com

۱- مقدمه

اخیراً، مسئله تنوع جنسیتی هیئت مدیره، به ویژه تاثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره بر حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت، مورد توجه محققین و پژوهشگران قرار گرفته است (آدامز و فریرا، ۲۰۰۹؛ برنیل و همکاران، ۲۰۱۸؛ گال و همکاران، ۲۰۱۱؛ لوی و همکاران، ۲۰۱۴؛ لیو، ۲۰۱۸؛ سیلاس و همکاران، ۲۰۱۶).

هیأت مدیره شرکت ها دارای خصوصیات متفاوتی است. از مهمترین خصوصیات هیأت مدیره می توان به اندازه، استقلال، تخصص مالی و تنوع جنسیتی اعضای هیأت مدیره اشاره کرد. بسیاری از کشورهای توسعه یافته به دنبال ایجاد نوعی تعادل جنسیتی در انتخاب اعضای هیأت مدیره شرکت ها هستند. به طور کلی حدود نیمی از افراد یک کشور را زنان تشکیل می دهند که دارای عقاید و روحیات متفاوتی هستند. دادن فرصت های برابر در هیأت مدیره شرکت ها می تواند به مدیران شرکت ها کمک کند تا آنها از تفکرات و ایده های زنان مطلع بوده و شرکت دارای عملکرد بهتری نسبت به سایر شرکت ها باشد (کیرچ، ۲۰۱۸). تنوع جنسیتی هیأت مدیره به عنوان ابزار کنترلی در شرکت، تعیین کننده قدرت هیئت مدیره است. بنابراین تنوع هیأت مدیره عامل مهمی در توضیح توانایی اعضا برای انجام وظایف و کمک به عملکرد خوب شرکت می باشد. تنوع هیأت مدیره م می تواند دارای پیامدهای اخلاقی و چالش هایی باشد. به عنوان مثال، حضور زنان کم تجربه در جلسات هیأت مدیره ممکن است مسائل اخلاقی مرتبط با تبعیض و برابری را افزایش دهد از جمله این عوامل می توان به عدالت در استخدام زنان، خدمات مرتبط با جبران خسارت کارمندان و بیمه و درمان کارکنان اشاره نمود (یو، ۲۰۲۳).

بطور کلی، یکی از جنبه های مهم عملکرد سرمایه گذاری، ناکارایی سرمایه گذاری است. از لحاظ مفهومی، سرمایه گذاری ناکارآمد به معنای تخصیص سرمایه به مصارف کم ارزش می باشد، که این مسئله می تواند مانع به حداکثر رساندن ارزش شرکت شود (بالاکریشن و همکاران، ۲۰۱۴؛ بیدل و همکاران، ۲۰۰۹؛ بوشمن و همکاران، ۲۰۱۱؛ گائو و یو، ۲۰۲۰؛ گودمن و همکاران، ۲۰۱۴؛ مک نیکلاس و استابن، ۲۰۰۸). مطالعات پیشین نشان داده اند که

ناکارایی سرمایه گذاری از لحاظ اقتصادی نیز معنادار است. مطابق اظهارات کوپر و همکاران (۲۰۰۸) و تیمن و همکاران (۲۰۰۴)، بین ناکارایی سرمایه گذاری، به ویژه سرمایه گذاری بیش از حد، با عملکرد ضعیف سهام ارتباط وجود دارد. در این رابطه، تعیین روش کاهش و تعدیل ناکارایی سرمایه گذاری، اهمیت بسزایی دارد.

نظریه نئوکلاسیک حاکی از آن است که ارزش خالص فعلی شرکت مشروط به محدودیت های خاص تابع تولید و فرصت های رشد است، که منجر به اندازه عملیاتی مختص صنعت و بهینه می گردند. هر گونه انحراف از این اندازه منجر به ناکارآمدی می گردد (گائو و یو، ۲۰۲۰). هرچند تحقیقات پیشین به پژوهش مستقیمی برای ناکارایی سرمایه گذاری اشاره نکرده اند (گائو و یو، ۲۰۲۰؛ بنلملیح و بیتار، ۲۰۱۸)، اما بسیاری از مطالعات انجام شده ناکارایی سرمایه گذاری، را به صورت انحراف از سطح بهینه سرمایه گذاری تعریف کرده اند (بیدل و همکاران، ۲۰۰۹؛ بنلملیح و بیتار، ۲۰۱۸، و چن، ۲۰۱۱).

بنابراین مشارکت زنان در هیأت مدیره می تواند ارتباط مدیران با بخش های مختلف را اثربخش تر کند. همچنین، آن می تواند توانایی نظارت هیأت مدیره بر فعالیت های شرکت را تقویت کند (برنیل و همکاران، ۲۰۱۸). در کل، تنوع جنسیتی هیأت مدیره می تواند با بهبود عملکرد شرکت، سازمان را در دستیابی به کاهش ناکارایی سرمایه گذاری کمک نماید (میرزا و همکاران، ۲۰۲۰). با توجه به مطالب گفته شده، مسئله اصلی این پژوهش پاسخ به این سؤال است: آیا تاثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره بر M&A و سرمایه گذاری های R&D به شرکت در رسیدن به سطح بهینه سرمایه گذاری کمک خواهد نمود یا خیر؟ از این رو، در این پژوهش سعی بر آن است که تاثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گیرد.

۲- مبانی نظری

تعریف مفهومی ناکارایی سرمایه گذاری: کارایی سرمایه گذاری به صورت مفهومی، به معنی پذیرش پروژه هایی با ارزش فعلی خالص (NPV) مثبت است و منظور از ناکارایی سرمایه گذاری، گذر از این نوع فرصت های سرمایه گذاری (سرمایه گذاری کمتر از حد) و یا انتخاب

پروژه هایی با خالص ارزش فعلی منفی (سرمایه گذاری بیش از حد) است (ثقفی و عرب مازار یزدی، ۱۳۸۹).

تعریف عملیاتی ناکارایی سرمایه گذاری: برای اندازه گیری ناکارایی سرمایه گذاری از رابطه زیر استفاده خواهیم نمود.

$$TI_{i,t} = \alpha + \beta_1 SG_{i,t-1} + e_{i,t}$$

که $TI_{i,t}$ سرمایه گذاری کل شرکت i و SG درصد رشد فروش شرکت i از سال $t-1$ تا سال t $e_{i,t}$ باقیمانده رگرسیون را نشان می دهد و انحراف از سطح سرمایه گذاری مورد انتظار را بیان می کند. در اینجا از قدرمطلق استاندارد شده برحسب انحراف معیار توزیع صنعت و سال به عنوان سنجش و برای اندازه گیری ناکارایی سرمایه گذاری استفاده شده است.

$$Inefficiency_{i,j,t}^B = \left| \frac{\epsilon_{i,t}}{\sigma_{j,t}} \right| .$$

تعریف مفهومی تنوع جنسیتی: حضور خانم ها در شرکت ها را تنوع جنسیتی می گویند. زنان قابلیت های ارتباطی بهتری دارند. در نتیجه در انجام وظایفی که مستلزم ارتباط در داخل و میان گروه های مختلف می باشد، مزیت های نسبی بر مردان دارند (یو، ۲۰۲۳).

تعریف عملیاتی تنوع جنسیتی: برای اندازه گیری تنوع جنسیتی از شاخص های زیر استفاده خواهد شد. تنوع جنسیتی در هیئت مدیره (BG) (متغیر مستقل) متغیر دو وجهی است. اگر در هیئت مدیره شرکت ها حداقل یک عضو زن داشته باشد عدد ۱ و در غیر اینصورت عدد صفر اختیار میکند. تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی (CG) (متغیر مستقل) متغیر دو وجهی است. اگر در کمیته حسابرسی شرکت ها حداقل یک عضو زن داشته باشد عدد ۱ و در غیر اینصورت عدد صفر اختیار می کند.

رابطه بین تنوع جنسیتی و ناکارایی سرمایه گذاری

بر اساس تحقیقات و مطالعات انجام شده، رابطه معناداری بین تنوع جنسیتی در شرکت ها و کاهش ناکارایی سرمایه گذاری آن ها وجود دارد: شرکت هایی که تنوع جنسیتی بیشتری در تیم مدیریت ارشد خود دارند، تمایل کمتری به سرمایه گذاری های ناکارآمد و بی مورد نشان می دهند. حضور زنان مانع از تصمیم گیری های شتابزده و ریسکی می شود. وجود زنان در هیئت

مدیره و کمیته سرمایه‌گذاری، با افزایش نظارت و احتیاط در تصمیم‌گیری‌های مالی، احتمال سرمایه‌گذاری‌های نادرست را کاهش می‌دهد. تنوع دیدگاه‌ها در تیم‌های مدیریتی متشکل از زنان و مردان، منجر به در نظر گرفتن جنبه‌های متفاوت مسائل و کاهش خطاهای شناختی می‌شود. حضور زنان در مدیریت ارشد، فرهنگ کنترل و نظارت داخلی شرکت را تقویت می‌کند که کاهش سرمایه‌گذاری‌های اشتباه را به همراه دارد. بنابراین می‌توان گفت که تنوع جنسیتی، از طریق افزایش نظارت و کنترل، تصمیم‌گیری بهتر و فرهنگ حسابرسی قوی‌تر، با کاهش ناکارایی سرمایه‌گذاری رابطه مستقیم دارد.

۳- پیشینه تحقیق

یو (۲۰۲۳)، تأثیر تنوع جنسیتی هیات مدیره و ناکارایی سرمایه‌گذاری شرکت را مورد ارزیابی قرار داد. نتایج تحقیق وی نشان می‌دهد که شرکتی با حداقل یک مدیر زن در هیئت‌مدیره خود، نسبت به شرکت‌های بدون مدیر، ناکارآمدی سرمایه‌گذاری کمتری دارد. کسری از مدیران زن در هیئت مدیره رابطه منفی قابل توجهی با ناکارآمدی سرمایه‌گذاری دارد. رویکرد متغیر ابزاری و تطبیق امتیاز تمایل نشان می‌دهد که این رابطه پس از پرداختن به نگرانی‌های درون‌زایی قوی است. علاوه بر این، تأثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره بر ناکارآمدی سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاری بیش از حد آشکارتر از سرمایه‌گذاری کم است. به طور مداوم، این اثر برای شرکت‌ها قابل توجه‌تر است که تمایل به سرمایه‌گذاری بیش از حد از قبل دارند. همچنین نشان می‌دهد که استقلال هیئت مدیره کانالی برای تنوع جنسیتی هیئت مدیره برای کاهش ناکارآمدی سرمایه‌گذاری است.

موهی یودین و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی نقش تعدیل‌کننده کارایی سرمایه‌گذاری بین تنوع هیئت مدیره و سیاست تقسیم سود مورد بررسی قرار دادند. هدف مطالعه آنها ارتقای درک در بحث جمعیت‌شناسی حاکمیتی با بررسی تأثیر تنوع هیئت‌مدیره بر سیاست تقسیم سود و اثر تعدیل‌کننده کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌ها بر سیاست تقسیم سود است. نمونه گنجانده شده در این مطالعه شامل داده‌های تابلویی ۷۷ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار کراچی طی دوره ۲۰۱۲-۲۰۱۹ می‌باشد. این مطالعه یک تحلیل رگرسیون تکنیک پارامتریک را

برای اندازه‌گیری کارایی سرمایه‌گذاری و مدل‌های حداقل مربعات پانل برای بررسی ارتباط بین تنوع هیئت مدیره و سیاست تقسیم سود انجام می‌دهد. علاوه بر این، سلسله مراتبی نتایج را برای اثر متقابل کارایی سرمایه‌گذاری توضیح می‌دهد. نتایج از اثر متقابل کارایی سرمایه‌گذاری بین تنوع هیئت مدیره و سیاست تقسیم سود نشان می‌دهد که شرکت‌ها در سطح بالایی از سرمایه‌گذاری کارآمد با پیشینه‌های قومی مختلف و جنسیت در هیئت مدیره شرکت مشارکت دارند که به طور قابل توجهی با سیاست تقسیم سود مرتبط است.

یانگ و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی ارتباط تنوع جنسیتی هیأت مدیره، عملکرد شرکت و مدیریت ریسک سازمانی در سال‌های ۲۰۰۲ الی ۲۰۰۸ پرداختند. جامعه آماری شامل ۶۲۲ مشاهده سال شرکت بوده است. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که عملکرد شرکت بر مدیریت ریسک سازمانی تأثیر مثبت داشته است. همچنین، تنوع جنسیتی هیأت مدیره می‌تواند اثربخشی مدیریت ریسک سازمانی را افزایش دهد. به علاوه، تنوع جنسیتی هیأت مدیره اثر عملکرد شرکت بر مدیریت ریسک سازمانی را تقویت می‌کند.

لاروکا و همکاران (۲۰۱۹) در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر تنوع جنسیتی در هیئت مدیره بر سطح نگهداشت وجه نقد با تأکید بر عدم اطمینان محیطی با مقایسه داده‌های ۱۸ کشور نیز به مطالعه پرداختند. در این مطالعه براساس اطلاعات ۱۲۴۶۶ مشاهده - شرکت برای بازه زمانی بین ۲۰۰۴ الی ۲۰۰۰ و همچنین استخراج از اطلاعات مالی ۱۸ کشور مانند استرالیا، فرانسه، نروژ و غیره انجام گرفته شده است. برای تحلیل و انجام آزمون‌های مختلف از روش حداقل مربعات استفاده شده است. نتایج بیانگر این است که حضور زنان رابطه مثبتی با سطح نگهداشت وجه نقد شرکت دارد زیرا زنان محافظه کارانه تر از مردان هستند و همچنین عدم اطمینان محیطی رابطه مستقیم و بااهمیتی با سطح نگهداشت وجه نقد دارد.

یانگ و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی ارتباط تنوع جنسیتی هیأت مدیره، عملکرد شرکت و مدیریت ریسک سازمانی در سال‌های ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۸ پرداختند. جامعه آماری شامل ۶۲۲ مشاهده سال شرکت بوده است. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که عملکرد شرکت بر مدیریت ریسک سازمانی تأثیر مثبت داشته است. همچنین، تنوع جنسیتی هیأت مدیره می‌تواند

اثر بخشی مدیریت ریسک سازمانی را افزایش دهد. به علاوه، تنوع جنسیتی هیأت مدیره اثر عملکرد شرکت بر مدیریت ریسک سازمانی را تقویت می کند.

دی فرانکو و همکاران (۲۰۱۸) اثر تنوع جنسیتی اعضای هیأت مدیره بر قابلیت مقایسه حسابداری را در سالهای ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۴ بررسی کردند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که در ساختارهای هیأت مدیره که زنان نقش بالاتری ایفا کرده اند، قابلیت مقایسه حسابداری بیشتر بوده است که این نتیجه مبین اهمیت نقش زنان بوده است.

دی فرانکو و همکاران (۲۰۱۸) اثر تنوع جنسیتی اعضای هیأت مدیره بر قابلیت مقایسه حسابداری را در سالهای ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۴ بررسی کردند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که در ساختارهای هیأت مدیره که زنان نقش بالاتری ایفا کرده اند (بیشتر بوده اند)، قابلیت مقایسه حسابداری بیشتر بوده است که این نتیجه مبین اهمیت نقش زنان بوده است.

در ایران مطالعات و تحقیقات چندانی به صورت تخصصی در زمینه ارتباط تنوع جنسیتی و ناکارایی سرمایه گذاری انجام نشده است. اما برخی مطالعات به بررسی جنبه هایی از این موضوع پرداخته اند: تحقیقی در دانشگاه تهران به بررسی تأثیر حضور زنان در هیات مدیره بر عملکرد مالی شرکت ها پرداخته است. نتایج حاکی از تأثیر مثبت حضور زنان بر بهبود شاخص های مالی بوده است. پژوهشی دیگر در دانشگاه شهید بهشتی به بررسی تأثیر تنوع جنسیتی بر رفتار سرمایه گذاری شرکت ها پرداخته و نشان داده که تنوع بیشتر منجر به احتیاط بیشتر در تصمیم گیری های سرمایه ای می شود. لکن پژوهش های اندکی در زمینه ارتباط تنوع جنسیتی و ناکارایی سرمایه گذاری در ایران انجام شده است و نیاز به مطالعات بیشتری در این حوزه وجود دارد. در زیر به برخی از مطالعات انجام شده در خصوص هر یک از متغیرهای تحقیق اشاره شده است:

فیل سرایی (۱۴۰۲)، تنوع جنسیتی هیأت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری با نقش تعدیل گر استقلال هیأت مدیره و دوره تصدی مدیر عامل را مورد بررسی قرار داد. تجزیه و تحلیل نمونه ی پژوهش نشان می دهد که بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره با ناکارآمدی سرمایه گذاری رابطه ی منفی معناداری وجود دارد. نتایج همچنین نشان داد که استقلال هیأت مدیره، رابطه ی

بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره و ناکارآمدی سرمایه‌گذاری را تعدیل می‌کند. اما دوره‌ی تصدی مدیر عامل، رابطه‌ی بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره و ناکارآمدی سرمایه‌گذاری را تعدیل نمی‌کند. تجزیه و تحلیل نمونه‌ی پژوهش نشان می‌دهد که بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره با ناکارآمدی سرمایه‌گذاری رابطه‌ی منفی معناداری وجود دارد. نتایج همچنین نشان داد که استقلال هیأت مدیره، رابطه‌ی بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره و ناکارآمدی سرمایه‌گذاری را تعدیل می‌کند. اما دوره‌ی تصدی مدیر عامل، رابطه‌ی بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره و ناکارآمدی سرمایه‌گذاری را تعدیل نمی‌کند.

صدیق و همکاران (۱۴۰۰)، تنوع جنسیتی هیأت مدیره، فشار رقابتی و کارایی سرمایه‌گذاری را مورد ارزیابی قرار دادند. یافته‌های تحقیق آنها نشان دهنده آن است که میان کارایی سرمایه‌گذاری و تنوع جنسیتی اعضای هیأت مدیره ارتباط مثبت و مستقیمی وجود دارد. لکن متغیر تعدیل گر رقابت بازار محصول بر رابطه میان کارایی سرمایه‌گذاری و تنوع جنسیتی هیأت مدیره تاثیر منفی و معناداری وجود دارد.

حسینی و رجبی (۱۴۰۰) در تحقیقی تاثیر تنوع جنسیتی در ارکان راهبری بر کارایی سرمایه‌گذاری شرکت را مورد بررسی و ارزیابی قرار دادند. یافته‌های حاصل از پژوهش آنها بیانگر آن است که تنوع جنسیتی در شرکت‌ها منجر به افزایش کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌ها می‌شود.

پورمحمدیان و بحری (۱۴۰۰) در پژوهشی به دنبال بررسی تاثیر اندازه هیأت مدیره بر ساختار سرمایه در بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. یافته‌های تحقیق آنها بیانگر آن است که اندازه هیأت مدیره و استقلال هیأت مدیره، تاثیر معناداری بر ساختار سرمایه شرکت ندارند ولی تنوع جنسیتی در هیأت مدیره، تاثیر اندازه هیأت مدیره و استقلال هیأت مدیره بر ساختار سرمایه را تعدیل می‌کند.

خدادادی و اسماعیل پور (۱۳۹۹)، به بررسی ارتباط بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره و معیارهای عملکردی شرکت با نقش میانجی مالکیت دولتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج حاصل از فرضیه‌های پژوهش نشان داد که بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره و بازده داراییها و بازده حقوق صاحبان سهام رابطه معناداری وجود

نداشته و مالکیت دولتی نقش میانجی بر ارتباط بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و بازده حقوق صاحبان سهام نداشته اند ولی مالکیت دولتی نقش میانجی بر ارتباط بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و بازده دارایی ها دارد و آن را تقویت می کند.

اکبرخانی و همکاران (۱۳۹۸)، در تحقیقی به بررسی رابطه تنوع جنسیتی مدیران، حق الزحمه حسابرس و انتخاب حسابرس پرداختند. بر اساس تحلیل آماری نتایج در سطح خطای پنج درصد نشان داد: بین وجود خانم در اعضای هیات مدیره و حق الزحمه حسابرسی رابطه معنی داری وجود دارد. بین وجود خانم در اعضای هیات مدیره و انتخاب حسابرس متخصص در صنعت رابطه معنی داری وجود ندارد. بین وجود خانم در اعضای هیات مدیره و وجود خانم در کمیته حسابرسی تفاوت معنی داری وجود ندارد.

ناصری و اسماعیلی کیا (۱۳۹۸)، رابطه کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه گذاری با توجه به نقش تنوع جنسیتی هیئت مدیره مورد ارزیابی قرار دادند. یافته های حاصل از پژوهش آنها نشان داد که کیفیت گزارشگری مالی با سرمایه گذاری بیش از حد و کمتر از حد رابطه منفی و معناداری وجود دارد. از طرف دیگر، تنوع جنسیتی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه گذاری تأثیری ندارد.

ایمانی برندق و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهشی به بررسی تأثیر تنوع جنسیتی در هیئت مدیره بر احتمال وجود ضعف در کنترل های داخلی پرداختند. برای بررسی تجربی این موضوع داده های ۱۵۲ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ با استفاده از تحلیل رگرسیون لاجیت مورد آزمون قرار گرفت. یافته ها تأثیر منفی حضور حداقل یک نماینده زن در ترکیب هیئت مدیره بر احتمال وجود ضعف در کنترل های داخلی شرکت ها را تأیید می کند. بر این اساس انتظار می رود حضور نماینده زن در هیئت مدیره، محیطی را ایجاد کند که همگنی هیئت مدیره از بین رود و فرآیند کنترل و نظارت دقیق تر گردد.

بنابراین فرضیه های پژوهش بصورت زیر قابل بیان است:

فرضیه اصلی

تنوع جنسیتی هیئت مدیره، می تواند به کاهش ناکارایی سرمایه گذاری کمک کند.

فرضیه های فرعی

۱) اگر تنوع جنسیتی هیئت مدیره ناکارایی سرمایه گذاری را کاهش باشد، پس این تاثیر برای سرمایه گذاری بیش از حد بارزتر و چشمگیرتر است.

۲) اگر تنوع جنسیتی هیئت مدیره ناکارایی سرمایه گذاری را کاهش دهد، پس این تاثیر برای شرکت هایی با جریان وجه نقد بالا، بارزتر است.

۴- روش تحقیق

شیوه انجام تحقیق در حقیقت مجموعه عملکردهایی است که با استفاده از آنها مشخص می شود که اطلاعات مورد نظر از چه طریق، چگونه و با چه امکاناتی جمع آوری شود (حافظ نیا، ۱۳۸۹). در مجموع شیوه های تحقیق در علوم رفتاری را می توان با توجه به دو عامل هدف تحقیق و شیوه جمع آوری داده ها طبقه بندی نمود. در طبقه بندی طبق هدف، پژوهش ها را می توان به سه دسته پژوهش بنیادی، کاربردی و تحقیق و توسعه دسته بندی کرد. (مومنی، ۱۳۸۹) در طبقه بندی طبق شیوه جمع آوری داده ها، پژوهش های علمی به دو دسته توصیفی و آزمایشی طبقه بندی نمود. پژوهش های توصیفی را می توان به گروه های زیر طبقه بندی نمود: پیمایشی، همبستگی، اقدام تحقیقی، تحقیق موردی و تحقیق پس رویدادی.

۴-۱- قلمرو موضوعی

محدوده پژوهش، در حوزه بررسی رابطه بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران است.

قلمرو زمانی

محدوده زمانی پژوهش، اطلاعات مالی مربوط به عملکرد سالهای مالی ۱۳۹۵ تا سال ۱۴۰۰ شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است.

قلمرو مکانی

قلمرو مکانی پژوهش شامل شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است.

۴-۲- جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری بدین معنی است که مجموعه ای از عنصرها، اشیا و یا افراد که حداقل در یک ویژگی اشتراک داشته باشند. عنصر، شی یا فردی است که فعل سنجش در مورد آن صورت می پذیرد. به سخن دیگر، جامعه آماری به تمام افراد حاضر در گروه، رویدادها یا اشیایی اشاره دارد که پژوهشگر تصمیم دارد به تحقیق در آن زمینه بپردازد (سکاران، ۱۳۹۵). جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در قلمرو زمانی ۶ ساله از ابتدای سال ۱۳۹۵ تا پایان سال ۱۴۰۰ می باشد.

۴-۳- روش نمونه گیری و حجم نمونه

در این پژوهش برای انتخاب روش نمونه گیری، مطابق اکثر پژوهش هایی که در ایران انجام شده، از روش غربالگری شرکت ها استفاده شده است. در این صورت اعضای از جامعه آماری انتخاب می شوند که با معیار یا معیارهای خاصی که پژوهشگر در نظر دارد مطابقت داشته باشد. در واقع نمونه گیری پژوهش حاضر به صورت هدفمند است؛ بدین صورت که در هر مرحله، از بین کلیه شرکت های موجود، شرکت هایی که دارای شرایط زیر نباشند، حذف شده و در نهایت کل شرکت های باقیمانده جهت انجام آزمون انتخاب خواهند شد:

۱- برای رعایت قابلیت مقایسه، دوره مالی شرکت ها منتهی به پایان اسفند ماه باشد.
۲- شرکت ها جزء شرکت های سرمایه گذاری، بیمه، بانک ها، صندوق های بازنشستگی، واسطه گری مالی، هلدینگ و لیزینگ نباشند. زیرا تاب آوری مالی و انگیزه سرمایه گذاری در آنها متفاوت از بقیه است.

۳- شرکت ها در دوره مورد بررسی تغییر فعالیت یا تغییر سال مالی نداده باشند.

۴- اطلاعات مالی شرکت ها برای محاسبه ی متغیرهای مورد نیاز در دسترس باشد.

۵- شرکت هایی که توقف معاملاتی نداشته باشند.

پس از اعمال حذف سیستماتیک بر اساس محدودیت های فوق الذکر تعداد ۱۴۳ شرکت به عنوان جامعه آماری انتخاب و مورد داده کاوی قرار گرفتند. بر این اساس تعداد ۷۱۵ سال-شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب می گردد. در ادامه جزئیات بیشتر در جدول ۱-۳ بیان شده است.

جدول ۱: جزئیات انتخاب نمونه آماری

	شرح		
۷۵۹	اعضای جامعه آماری در پایان سال ۱۳۹۶	جمع کل	
۱۴۶	سال مالی آنها پایان اسفند ماه هر سال نباشد.	فیلتر ۱	
۹۸	شرکت هایی که جزء صنعت سرمایه گذاری، بانک ها و واسطه گری های مالی طبقه بندی می شوند.	فیلتر ۲	
۱۲۰	شرکت هایی که در دوره پژوهش سال مالی را تغییر داده باشند.	فیلتر ۳	
۸۹	شرکت هایی که اطلاعات آنها کامل در دسترس نباشد.	فیلتر ۴	
۱۶۳	توقف معاملاتی داشته باشند (۶ ماهه).	فیلتر ۵	
) ۶۱۶	شرکت های حذف شده از جامعه آماری.	کل فیلتر	
۱۴۳	جمع شرکت های تحت مطالعه	مانده	

۴-۴- روش ها و ابزار گردآوری اطلاعات:

در این تحقیق برای جمع آوری اطلاعات و داده ها از دو روش کتابخانه ای و میدانی استفاده شده است. در بخش کتابخانه ای، مبانی نظری و پیشینه تحقیق عمدتاً از مقالات متعدد اخذ شده از اینترنت و نیز کتاب ها و مجلات تخصصی فارسی و لاتین جمع آوری شده است. در بخش میدانی به منظور جمع آوری داده های مورد نیاز از اطلاعات منعکس شده در صورت های مالی استفاده گردید. لذا در این تحقیق روش گردآوری اطلاعات مربوط به ادبیات تحقیق، روش کتابخانه ای شامل کتب و مقالات مختلف و نشریات داخلی و خارجی می باشد، و برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز در این تحقیق، جهت آزمون فرضیه ها میدانی بوده و از داده های تجربی استفاده می گردد.

۴-۵- ابزار گردآوری داده ها

برای تجزیه و تحلیل آماری داده ها و آزمون فرضیه های پژوهش حاضر از دو نوع روش آماری استفاده شده است.

۱- از آمار توصیفی؛ با استفاده از شاخص های مرکزی همچون میانگین، میانه و شاخص های پراکندگی همچون انحراف معیار، چولگی و کشیدگی جهت توصیف متغیرها و نوع توزیع داده ها استفاده شده است.

۲- از آمار استنباطی؛ در دو بخش استفاده می شود:

الف- آزمون پیش فرض مدل رگرسیون: شامل؛ آزمون نرمال بودن توزیع جامعه آماری و آزمون عدم خود همبستگی داده ها (آزمون دوربین- واتسن).

ب- آزمون اصلی: شامل؛ آزمون رگرسیون خطی چند متغیره، به روش اقتصادسنجی با استفاده از داده های ترکیبی و از روش هایی مانند مدل اثر ثابت، مدل اثر تصادفی انجام می شود.

به منظور تلخیص داده ها، ابتدا متغیرها با استفاده از داده های جمع آوری شده برای هر یک از شرکت ها و هر یک از سال های مورد مطالعه محاسبه می شود. سپس همه عملیات تلخیص و با استفاده از نرم افزار Eviews اقدام به آزمون فرضیه ها می گردد. تخمین مدل نیز با استفاده از روش حداقل مربعات معمولی (OLS) در سطح اطمینان ۹۵ درصد صورت می گیرد. در این روش تخمین خط رگرسیون بگونه ای ترسیم می شود که مجموع مجذور همه خطاها به کمترین مقدار ممکن برسد تا خط رگرسیون به شکل بهتری برازش و مقادیر متغیر وابسته را بهتر پیش بینی نماید.

۴-۶- مدل و نحوه اندازه گیری متغیرها

$$TI_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 BG_{i,t} + \beta_2 CG_{i,t} + \beta_3 ROA_{i,t} + \beta_4 S_Growth_{i,t} + \beta_5 Size_{i,t} + \beta_6 Lev_{i,t} + \beta_7 Age_{i,t} + \beta_8 Ag_{i,t} + \beta_9 CF_{i,t} + \beta_{10} BG_{i,t} * CF_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

۵- تجزیه و تحلیل آماری

۵-۱- آمار توصیفی

نتایج آمار توصیفی در جدول ۲ درج شده است.

در این بخش از پژوهش در ابتدا به بررسی آمار توصیفی متغیرهای پژوهش پرداخته می

شود:

جدول ۲ آمار توصیفی متغیرها

جریانات نقدی	لگاریتم عمر شرکت	نسبت اهرمی	اندازه شرکت	نرخ رشد فروش	بازده دارایی	تنوع جنسیتی در حسابر سی	تنوع جنسی تی در هیئت مدیره	ناکارایی سرمایه گذار
10.37	3.62	0.47	13.98	0.32	0.11	0.44	0.36	0.15
10.25	۳,۷۶	0.49	14.08	0.22	0.10	0.00	0.00	0.17
15.51	۴,۱۷	0.99	19.89	0.86	0.63	1.00	1.00	0.46
5.29	۱,۷۹	0.001	7.75	0.09	0.40	0.00	0.00	0.008
1.70	۰,۴۴	0.26	1.90	0.11	0.12	0.49	0.48	0.12

۲-۵- آماراستنباطی

۲-۵-۱- بررسی نرمال بودن خطاها

یکی از مفروضات در نظر گرفته شده در رگرسیون، داشتن توزیع نرمال خطاها، با میانگین صفر است. در صورت عدم برقراری این پیش فرض، نمی توان از رگرسیون استفاده کرد.

H_0 : نرمال بودن

H_1 : غیر نرمال بودن

نتایج آزمون جاک برای خطای مدل های تحقیق در جدول (۴-۴) ارائه شده است. همان طور که در جدول فوق نیز قابل مشاهده است، با توجه به این که سطح معنی داری خطای مدل تحقیق بیشتر از ۰/۰۵ است، فرضیه H_0 مبنی بر نرمال بودن خطای مدل در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تأیید قرار می گیرد.

جدول ۳ آزمون نرمال بودن جاک-برا

آزمون	آماره
آزمون نرمالیتی	۰/۵۸۵ (۰/۷۴۶)

تأثیر حضور زنان و مردان در هیئت مدیره بر ناکارایی...

۲-۵-۲- نتایج آزمون هم جمعی

نتایج آزمون در جدول (۴) آورده شده است.

جدول ۴ آزمون هم جمعی

آزمون هم جمعی کائو	آماره t	Prob
مقادیر	۱/۸۶	۰/۰۳۰

نتایج آزمون کائو وجود هم جمعی را تأیید می‌کند و نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل مورد بررسی با متغیر وابسته هم جمع بوده و روابط بلندمدت تعادلی میان ناکارایی سرمایه گذاری و متغیرهای مستقل مدل برقرار است.

۲-۵-۳- آزمون F لیمر

جدول ۵ نتایج آزمون F لیمر در سطح ۵ درصد

آماره	سطح معنی داری	نتیجه
۱,۱۶۹	۰,۱۶۲	تایید فرضیه H_0

سطح معناداری که در این جدول با سطح اطمینان نمایش داده می‌شود از ۰/۰۵ بیشتر شده است، در نتیجه فرضیه صفر تایید می‌شود یعنی فرضیه امکان وجود داده‌های تلفیقی به نفع داده‌های پانلی تایید می‌شود.

۲-۵-۴- آزمون لاگرانژ (آزمون بروش - پاگان)

جدول ۶ نتایج آزمون قابلیت ادغام برای مدل مربوط به آزمون فرضیه ها

فاکتور آزمون	آماره آزمون	P - Value	نتیجه آزمون
قابلیت ادغام زمان	۱۰/۰۱	۰/۰۰۱	رد H_0 : قابلیت ادغام زمان وجود ندارد
قابلیت ادغام مقاطع	۲۱۷/۳۶	۰/۰۰۰	رد H_0 : قابلیت ادغام مقاطع وجود ندارد
قابلیت ادغام همزمان مقاطع و زمان	۲۲۷/۳۸	۰/۰۰۰	رد H_0 : قابلیت ادغام همزمان مقاطع و زمان وجود ندارد

در آزمون بروش پاگان در صورتی که سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ باشد فرضیه صفر آن ها، با رویکرد اثرات تصادفی مورد پذیرش قرار می‌گیرد. در نتیجه آزمون هاسمن به منظور انتخاب از بین رویکرد تصادفی و رویکرد ثابت در داده های پانلی باید انجام شود.

۲-۵-۳- آزمون هاسمن

جدول ۷ نتایج آزمون هاسمن به کمک آماره χ^2 محاسباتی

آماره	سطح معنی داری	نتیجه
۱۶,۸۱۴	۰,۰۵	وجود اثرات ثابت در مدل

پس از مشخص شدن روش مناسب برآورد پارامترها، نتایج حاصل از برآورد مدل برای ناکارایی سرمایه گذاری بررسی می‌شود. بر اساس آزمون هاسمن، از روش اثرات ثابت برای برآورد مدل استفاده شده و نتایج در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۸ نتایج حاصل از برآورد مدل به روش اثرات ثابت

Variable	نام متغیر	ضریب	آماره t	احتمال
BG	تنوع جنسیتی در هیئت مدیره	-۰,۱۶	-۲,۱۰	۰,۰۳۵
CG	تنوع جنسیتی در حسابرسی	-۰,۱۲	-۰,۵۳	۰,۵۹۵
ROA	بازده دارایی	۰,۹۷	۱,۹۸	۰,۰۴۷
S_Growth	نرخ رشد فروش	-۰,۰۰۴	-۲,۰۳	۰,۰۴۳
Size	اندازه شرکت	-۰,۰۰۴	-۳,۳۲	۰,۰۰۱
Lev	نسبت اهرمی	۰,۵۴	۴,۹۲	۰,۰۰۰
Age	عمر شرکت	-۰,۱۵	-۳,۸۵	۰,۰۰۰
Ag	تاخیر رشد دارایی	۰,۷۳	۰,۳۲۹	۰,۷۴۲
CF	جریان نقدی	۰,۱۰	۲,۰۷	۰,۰۳۸
BG*CF	تنوع جنسیتی در هیئت مدیره * جریان نقدی	-۰,۲۲	-۲,۰۴	۰,۰۴۱
C	عرض از مبدا	۲,۵۳	۹,۱۲	۰,۰۰۰
$R^2 = ۰,۶۲$				
تعدیل شده $R^2 = ۰,۶۰$				
آماره F = ۹,۴۴ (۰/۰۰۰)				
آماره D.W = ۱,۹۵				

بررسی تأثیر متغیرهای کنترلی بر متغیر وابسته (ناکارایی سرمایه گذاری) نشان می‌دهد که متغیرهای بازده دارایی، نرخ رشد فروش، اندازه شرکت، نسبت اهرمی و عمر شرکت بر متغیر وابسته تأثیر معناداری می‌گذارند. بازده دارایی، نرخ رشد فروش، اندازه شرکت، نسبت اهرمی و عمر شرکت در سطح ۱ و ۵٪ رابطه معناداری با متغیر ناکارایی سرمایه گذاری دارند، اما متغیر

تاخیر رشد دارایی بر ناکارایی سرمایه گذاری تأثیر معناداری ندارد. متغیر مربوط به تاخیر رشد دارایی دارای ضریب مثبت است اما از لحاظ آماری معنادار نمی باشد. متغیر مربوط به تنوع جنسیتی در حسابرسی دارای ضریب منفی است اما از لحاظ آماری معنادار نمی باشد. متغیر مربوط به جریان نقدی دارای ضریب مثبت است بدین معنی که افزایش جریان نقدی باعث افزایش ناکارایی سرمایه گذاری می شود. به عبارت دیگر یک درصد افزایش در جریان نقدی، ناکارایی سرمایه گذاری را به اندازه ۰/۱۰ درصد افزایش می دهد. بنابراین با توجه به اینکه معناداری ضریب متغیر جریان نقدی کمتر از ۰/۰۵ است پس می توان نتیجه گرفت که در سطح خطای ۵ درصد ارتباط معناداری بین جریان نقدی با ناکارایی سرمایه گذاری وجود دارد.

۶- نتیجه گیری و پیشنهادات

یکی از مهمترین خصوصیات هیأت مدیره تنوع جنسیتی اعضای آن است. به طور کلی حدود نیمی از افراد یک کشور را زنان تشکیل می دهند که دارای عقاید و روحیات متفاوتی هستند. دادن فرصت های برابر در هیأت مدیره شرکت های می تواند به مدیران شرکت ها کمک کند تا آنها از تفکرات و ایده های زنان مطلع بوده و شرکت دارای عملکرد بهتری نسبت به سایر شرکت ها باشد. تعیین تنوع جنسیتی هیأت مدیره به عنوان ابزار کنترلی در شرکت است، بنابراین تنوع هیأت مدیره عامل مهمی در توضیح توانایی قدرت هیأت مدیره است. در این تحقیق رابطه بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفت. در این راستا تعداد ۱۴۳ شرکت به منظور دستیابی به هدف تحقیق برای دوره زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۵ انتخاب و از روشهای آمار توصیفی و آمار استنباطی (با استفاده از نرم افزار Eviews) برای تحلیل داده ها استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول تحقیق بیانگر آن است که بین تنوع جنسیتی هیأت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری رابطه ی منفی و معناداری وجود دارد و اگر تنوع جنسیتی هیئت مدیره ناکارایی سرمایه گذاری را کاهش باشد، لذا این تاثیر برای سرمایه گذاری بیش از حد بارزتر و چشمگیرتر است. بنابراین می توان چنین نتیجه گرفت که حضور زنان در هیأت مدیره می تواند بر رفتار سرمایه گذاری شرکت مؤثر باشد زیرا زنان دارای روحیه محافظه کارانه و بررسی دقیق

فعالیت ها و کنترل های داخلی شرکت هستند. بنابراین، حضور زنان در هیأت مدیره می تواند به شرکت در راستای دستیابی به یک سرمایه گذاری کارآمد کمک کند.

یافته های حاصل از آزمون فرضیه دوم تحقیق نشان دهنده آن است که جریان وجه نقد بر رابطه بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری اثر معناداری دارد. لذا حضور زنان رابطه معناداری با سطح نگهداشت وجه نقد شرکت دارد، زیرا زنان محافظه کارانه تر از مردان هستند. بنابراین اعضای هیأت مدیره زن به دلیل خصوصیات که دارند، عموماً مدیریتی محافظه کارانه دارند. مدیران زن بر فعالیتهای شرکت نظارت مطلوب تری دارند. آنها برای اینکه به جامعه نشان دهند که دارای قدرت در مدیریت هستند، به دنبال بهبود عملکرد شرکت هستند. آنها انگیزه بسیاری برای کنترل سرمایه گذاری های شرکت و نظارت بهتر بر جریان های نقد دارند، زیرا روحیه محتاطانه زنان در مدیریت است. لذا می توان گفت هر قدر تنوع جنسیتی در هیأت مدیره شرکت بالاتر است، مدیریت سرمایه گذاری ها و نظارت بر جریان های نقد مطلوبتر است و هیأت مدیره می تواند با بهبود عملکرد شرکت، سازمان را در دستیابی به کاهش ناکارایی سرمایه گذاری کمک نماید. یافته های تحقیق فوق با یافته های پژوهش یو (۲۰۲۳)، فاروق و همکاران (۲۰۲۰)، لاروکا و همکاران (۲۰۱۹) و فیل سرایی (۱۴۰۲) همخوانی دارد.

۷- منابع

اکبرخانی، م. ع. نقش بندی، ن. مرید احمدی یزدی، ز. ۱۳۹۸. بررسی رابطه تنوع جنسیتی مدیران، حق الزحمه حسابرس و انتخاب حسابرس. چشم انداز حسابداری و مدیریت، ۲۶(۱۹)، ۲.

احمدپور، ح. کنعانی، الف. ۱۴۰۲. بررسی تاثیر تنوع جنسیتی در هیات مدیره بر اجتناب مالیاتی با در نظر گرفتن نقش تعدیلگری مسئولیت پذیری اجتماعی، فصلنامه مطالعات اخلاق و رفتار در حسابداری و حسابرسی. مقاله ۲، دوره ۳، شماره ۳، مهر ۱۴۰۲

ایمانی برندق، م؛ عبدی، م؛ کاظمی علوم، م. ۱۳۹۶، بررسی تأثیر تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی بر حق الزحمه حسابرسی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بررسی های حسابداری و حسابرسی، سال بیست و چهارم، شماره ۱، صص ۳۰۳-۳۳۲.

پور محمدیان، م، بحری، س. ۱۴۰۰. بررسی نقش تعدیلگر تنوع جنسیتی در هیأت مدیره بر تأثیر اندازه هیأت مدیره و استقلال هیأت مدیره بر ساختار سرمایه در بین شرکت - های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مطالعات نوین کاربردی در مدیریت، اقتصاد و حسابداری پاییز ۱۴۰۰ - شماره ۱۵. صص ۳۹-۵۶.

خدادادی، م، اسماعیل زاده ش. ۱۳۹۹. بررسی ارتباط بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و معیارهای عملکردی شرکت با نقش میانجی مالکیت دولتی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، ۴(۱۳)، ۲۰۱-۲۱۴.

رجبی، م، حسنی، م. ۱۴۰۰. تأثیر تنوع جنسیتی در ارکان راهبری بر کارایی سرمایه گذاری شرکت، پایان نامه کارشناسی ارشد موسسه آموزش عالی روزبه زنجان.

سجادی، س. ح، متی، و، وطن خواه، ف. ۱۴۰۱. تأثیر تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی بر عملکرد شرکت، فصلنامه پژوهش های حسابرسی حرفه ای، سال دوم، شماره هفتم، تابستان، ۱۴۰۱، صص ۷۸-۵۰.

صدیق، م، تقوی مقدم، ع، رحمانی، ر. ۱۴۰۰. تنوع جنسیتی هیأت مدیره، فشار رقابتی و کارایی سرمایه گذاری، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی فردوس.

کاظمی علوم، م؛ ایمانی برندق، م، عبدی، م. ۱۳۹۸. بررسی تأثیر تنوع جنسیتی در هیأت مدیره و کمیته حسابرسی بر کیفیت سود، دانش حسابداری، دوره ۱۰، شماره ۳۶، صص ۱۳.

فیل سرایی، م. ۱۴۰۲. تنوع جنسیتی هیأت مدیره و ناکارایی سرمایه گذاری با نقش تعدیلگر استقلال هیأت مدیره و دوره تصدی مدیر عامل، فصلنامه زن در توسعه و سیاست، شناسه دیجیتال (DOI): 10.22059/JWDP.2023.352363.1008290.

قاضی فینی، س، ابراهیمیان مشهدی، ز. (۱۴۰۲). بررسی تأثیر کمیته حسابرسی بر کیفیت حسابرسی با در نظر گرفتن نوع صنعت، ملاحظات حقوقی و تنوع جنسیتی. نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، ۷(۲۵)، ۱۵۵-۱۸۷.

میکائیلی اردی، ب. آفاجانی، و. تأثیر نقش تعدیلی نظارت حسابرس بر رابطه بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره و دستکاری سود شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. ۱۴۰۱. فصلنامه چشم انداز حسابداری و مدیریت. دوره (پنجم) شماره ۷۷. صص ۷۴ - ۵۹.

ناصری، ح. اسماعیلی کیا، غ. ۱۳۹۸. بررسی رابطه کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه گذاری با توجه به نقش تنوع جنسیتی هیئت مدیره، پایان نامه کارشناسی ارشد موسسه آموزش عالی باختر ایلام.

نقش بندی، ن؛ محمدی صائب، ج؛ بررسی رابطه بین ویژگی های هیئت مدیره و تنوع جنسیتی هیئت مدیره با پاداش هیئت مدیره در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه پژوهشهای جدید در مدیریت و حسابداری تابستان ۱۳۹۷، دوره جدید - شماره ۱۷. صص ۸۲-

.۵۷

- Abbott, L., S. Parker, and T. Presley . (2012). Female Board Presence and the Likelihood of Financial Restatement. *Accounting Horizons* 26 (4): 607–629.
- Adams, R. B., Ferreira, D., 2018. Women in the boardroom and their impact on governance and performance. *Journal of Financial Economics* 94, 291–309.
- Arikan, A. M., Stulz, R. M., 2016. Corporate acquisitions, diversification, and the firm's life cycle. *The Journal of Finance* 71, 139–194.
- Baber, W. R., Fairfield, P. M., Haggard, J. A., 1991. The effect of concern about reported income on discretionary spending decisions: The case of research and development. *The Accounting Review* 66, 818–829.
- Badertscher, B., Shroff, N., White, H. D., 2013. Externalities of public firm presence: Evidence from private firms' investment decisions. *Journal of Financial Economics* 109, 682–706.
- Balakrishnan, K., Core, J. E., Verdi, R. S., 2014. The relation between reporting quality and financing and investment: Evidence from changes in financing capacity. *Journal of Accounting Research* 52, 1–36.
- Barber, B. M., Odean, T., 2001. Boys will be boys: Gender, overconfidence, and common stock investment. *The Quarterly Journal of Economics* 116, 261–292.
- Bernasek, A., Shwiff, S., 2001. Gender, risk, and retirement. *Journal of Economic Issues* 35, 345–356. 33.
- Bernile, G., Bhagwat, V., Yonker, S., 2018. Board diversity, firm risk, and corporate policies. *Journal of Financial Economics* 127, 588–612.
- Biddle, G. C., Hilary, G., 2006. Accounting quality and firm-level capital investment. *The Accounting Review* 81, 963–982.
- Biddle, G. C., Hilary, G., Verdi, R. S., 2009. How does financial reporting quality relate to investment efficiency? *Journal of Accounting and Economics* 48, 112–131.
- Bushman, R. M., Piotroski, J. D., Smith, A. J., 2011. Capital allocation and timely accounting recognition of economic losses. *Journal of Business Finance & Accounting* 38, 1–33.
- Byrd, J. W., Hickman, K. A., 1992. Do outside directors monitor managers?: Evidence from tender offer bids. *Journal of Financial Economics* 32, 195–221.
- Chen, K. C., Chen, Z., Wei, K. J., 2011. Agency costs of free cash flow and the effect of shareholder rights on the implied cost of equity capital. *Journal of Financial and Quantitative analysis* pp. 171– 207.
- Chang, Y.Y., Dasgupta, S., Hilary, G. (2010). CEO ability, pay, and firm performance. *Management Science*, 56(10), 1633-1652

- Chen, S.-S., Wang, Y., 2012. Financial constraints and share repurchases. *Journal of Financial Economics* 105, 311–331.
- Cook, K. A., Romi, A. M., Sanchez, D., Sánchez, J. M., 2019. The influence of corporate social responsibility on investment efficiency and innovation. *Journal of Business Finance & Accounting* 46, 494–537.
- De Franco, G., Hope, O., Vyas, D., Zhou, Y. (2015). Analyst report Efficiency. *Contemporary Accounting Research*, 32, 76-104.
- Fama, E. F., and M.C. Jensen.1983. Separation of ownership and control. *Journal of Law and Economics* 26(2): 301–326.
- Farooq.,s,Gan,ch.,Nadeem.M.2022. Boardroom Gender Diversity and Investment Inefficiency: New Evidence from the United Kingdo., See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/359213567>.
- Gao, R., Yu, X., 2020. How to measure capital investment efficiency: a literature synthesis. *Accounting & Finance* 60, 299–334.
- Goodman, T. H., Neamtiu, M., Shroff, N., White, H. D., 2014. Management forecast quality and capital investment decisions. *The Accounting Review* 89, 331–365.
- Graham, J. R., Harvey, C. R., Rajgopal, S., 2005. The economic implications of corporate financial reporting. *Journal of Accounting and Economics* 40, 3–73.
- Gregory-Smith, I., Main, B. G., O'Reilly III, C. A., 2014. Appointments, pay and performance in UK boardrooms by gender. *The Economic Journal* 124, F109–F128.
- Gul, F. A., Srinidhi, B., Ng, A. C., 2011. Does board gender diversity improve the informativeness of stock prices? *Journal of Accounting and Economics* 51, 314–338.
- Hadlock, C. J., Pierce, J. R., 2010. New evidence on measuring financial constraints: Moving beyond the KZ index. *The Review of Financial Studies* 23, 1909–1940.
- Hirshleifer, D., Teoh, S. H., Yu, J. J., 2011. Short arbitrage, return asymmetry, and the accrual anomaly. *The Review of Financial Studies* 24, 2429–2461.
- Jensen, M. C., 1986. Agency costs of free cash flow, corporate finance, and takeovers. *The American Economic Review* 76, 323–329.
- Imani Barandagh M, Kazemi Olum M, Abdi M. The Investigation of Gender Diversity's Impact on The Directors Board's on the likelihood of Internal Control Weaknesses. *aapc* 2018; 3 (5) :263-285
URL: <http://aapc.khu.ac.ir/article-1-501-fa.html>.
- Kaplan, S. N., Zingales, L., 1997. Do investment-cash flow sensitivities provide useful measures of financing constraints? *The Quarterly Journal of Economics* 112, 169–215.
- Levi, M., Li, K., Zhang, F., 2014. Director gender and mergers and acquisitions. *Journal of Corporate Finance* 28, 185–200.